Gemeente leudal

Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum 15 februari 2022 **Agendapunt**

Onderwerp Plan met betrekking tot eindtoestand Wijnaerden
Portefeuillehouder(s) De heer drs. M. Graef (wethouder)

Inhoudelijk voorstel
Op 15 augustus 2017 is een realisatieovereenkomst met Zand- en Grindbedrijf Kuypers B.V. (hierna te noemen "Kuypers") afgesloten met als doel de realisatie van gebiedsontwikkeling Wijnaerden, het vastleggen van afspraken en het borgen van de realisatie van de ontgronding en de maatschappelijke meerwaarde als bedoeld in de Ontgrondingenwet. Conform artikel 5c van de realisatieovereenkomst dient het voorkeursalternatief (wat als basis heeft gediend voor de vergunningverlening en het bestemmingsplan) verder uitgewerkt te worden tot een gedetailleerd plan dat ter goedkeuring aan het college van BenW en gemeenteraad wordt voorgelegd.

Sinds 2013 werkt Kuypers met de klankbordgroep aan de gebiedsontwikkeling Wijnaerden. Dit heeft destijds geleid tot het uiteindelijke voorkeursalternatief, wat de basis heeft gevormd voor de vergunningverlening en de bestemmingsplanwijziging. Na het verkrijgen van de vergunningen is verder met de klankbordgroep gewerkt om tot een gedetailleerd plan voor Wijnaerden te komen. De input van de klankbordgroep is vertaald naar een visie die als onderligger dient voor het gedetailleerde plan van Wijnaerden.

In artikel 5 en 7 van de realisatieovereenkomst zijn afspraken gemaakt inzake de te leveren maatschappelijke meerwaarde en de vorming van een fonds voor de verbetering van de recreatieve infrastructuur, toerisme en natuur gedurende de gehele winning, zoals uitgewerkt in het beheer-eindplan van Wijnaerden. Kuypers zal daartoe, in dit door de gemeente te beheren fonds, een bijdrage van €0,20 per ton te winnen vermarktbare zand en grind uit het project Wijnaerden storten. De herinrichting van het gebied hoeft hierbij niet te wachten tot het ontgrondingsproject is afgerond, maar kan gefaseerd meelopen met de winning van zand en grind in het gebied. Voor de eerste fase van de herinrichting (2018-2022) wordt de raad gevraagd om de reeds uitgevoerde projecten ter herinrichting van het gebied Wijnaerden te accorderen.

De raad wordt voorgesteld om:
1) In te stemmen met het vormen van een nieuwe reserve fondsvorming Wijnaerden en hier het reeds ontvangen bedrag ad € 139.202 in te storten
2) De toekomstige te ontvangen gelden uit de ontgronding van Wijnaerden te storten in de reserve fondsvorming Wijnaerden
3) De beslissingsbevoegdheid voor onttrekkingen aan deze reserve voor bedragen < € 10.000 in mandaat te geven aan het college, met een verantwoording van onttrekkingen achteraf bij het eerst volgende rapportage moment uit de P&C cyclus.
4) In te stemmen met het ingediende plan van de eindtoestand voor gebiedsontwikkeling Wijnaerden en de onderliggende visie;
5) In te stemmen met de concrete projectvoorstellen die reeds zijn uitgevoerd voor de eerste fase van de herinrichting, op basis van de visie en het plan van de eindtoestand ten behoeve van de verbetering van de recreatieve infrastructuur, toerisme en natuur.

<u>Toelichting</u>
Op 26 september 2017 heeft de gemeenteraad met een ruime meerderheid ingestemd met de start van de planologische procedure voor het bestemmingsplan Wijnaerden en de bijbehorende vergunningen. Naast een gedegen MER procedure is in het voorbereidingstraject voortdurend gewerkt aan informatievoorziening en draagvlak in de omgeving. Om deze reden zijn er slechts twee zienswijzen binnengekomen op de gebiedsontwikkeling Wijnaerden en is er geen beroep ingediend.

Om de plannen voor gebiedsontwikkeling Wijnaerden te concretiseren is op verzoek van de gemeente in 2013 een klankbordgroep samengesteld waar lokale belangenbehartigers in plaatsnemen. Dit heeft destijds geleid tot het uiteindelijke voorkeursalternatief, wat de basis heeft gevormd voor de

vergunningverlening en de bestemmingsplanwijziging. Na het verkrijgen van de vergunningen is Kuypers doorgegaan met deze samenwerking met de klankbordgroep om tot een gedetailleerd plan voor Wijnaerden te komen. Gedurende de afgelopen twee jaar is in diverse werkateliers en reguliere klankbordgroepbijeenkomsten toegewerkt naar het gedetailleerde plan waar de klankbordgroep (en de omgeving) de input voor heeft geleverd. Deze input is vertaald naar een visie die als onderligger dient voor het gedetailleerde plan van Wijnaerden, waarbij tevens concrete projecten voor de verbetering van de recreatieve infrastructuur, toerisme en natuur in benoemd zijn.

De visie is na een gedegen voorbereiding tot stand gekomen en wordt door middel van dit raadsvoorstel aan u aangeboden. Voor meer informatie verwijs ik u naar de Bijlagen 2 en 3 bij dit voorstel.

1. *Aanleggen 'stepstones'*
Ten noordwesten van het voormalige IV bedrijf Zwaarveld 1 en ten zuiden van de Neerbeekdelta is reeds een gebied ontgrond en heringericht op basis van de oude ontgrondingsvergunning "Oog". Het gebied werd in het voormalige beheerplan destijds ook wel "het kanaal" genoemd en fungeert als verbindingszone tussen het Oog en de hoogwatergeul. Bij hoogwater stroomt het gebied mee en bestaat uit plas-dras natuur en grasland. Met de vergunningverlening van project Wijnaerden is het Oog gesloten en zijn er hydrologische maatregelen genomen middels een (hoger) peilopzet in de plas. Dit heeft er toe geleid dat de kwelsituatie aanzienlijk is verbeterd in dit natuurgebied. Op dit moment loopt er een (informeel) wandelpad langs de plas-dras situatie, op het hogere gedeelte. Vanuit de klankbordgroep is voorgesteld om deze wandelroute ook te laten kruisen met het plas-dras gebied, wat nu door de peilopzet aanzienlijk natter is geworden. Middels 'stepstones' kan men toch met droge voeten het wandelpad blijven volgen waarbij tevens een speels element op de wandelroute wordt gerealiseerd. De dikke keien geven bovendien een verwijzing naar de grindwinning in gebiedsontwikkeling Wijnaerden.

2. *Creëren vogeleiland*
Het gebied Wijnaerden trekt vanwege het water en reeds gecreëerde natuurgebieden veel vogels aan. De reeds ingerichte oevers worden volop gebruikt als rustplaats, echter zijn de vogels hier wel kwetsbaar voor hun natuurlijke vijanden, zoals o.a. de vos. Om bodembroeders in dit gebied de kans te geven wordt een eiland gecreëerd aan de noordzijde van de hoogwatergeul waar deze vogels ongestoord hun nest kunnen bouwen.

3. *Uitbreiding wandelroutes (routebureau Midden-Limburg)*
Leudal heeft een uitgebreid wandelnetwerk met genummerde knooppunten. Dit netwerk wordt in samenspraak met routebureau Midden-Limburg verder uitgebreid in Gebiedsontwikkeling Wijnaerden. Met de sloop en sanering van het IV bedrijf ontstaat er een landschappelijke verbetering die direct doorwerkt naar de verdere recreatieve ontwikkeling van het gehele plangebied. Zo wordt de weg vrijgemaakt voor een noord-zuid georiënteerd netwerk van verschillende fiets-, wandel-, en struinpaden tussen Hanssum, Neer en Buggenum. In de eerste herinrichtingsfase wordt het wandelroute netwerk uitgebreid met een wandelpad van Hanssum langs de noordzijde van het voormalige IV bedrijf en dient tevens als 'ommetje' vanuit de kernen Neer en Hanssum. Het pad loopt vlak langs de tweede hoogwatergeul en geeft vanwege de hoogteligging op de 'terp' mooie vergezichten over de Maas.

<u>Risico's</u>
Er zijn geen risico's verbonden aan het project:

- Er wordt een fonds gevormd dat gekoppeld is aan de te winnen tonnen zand en grind uit project Wijnaerden (oplopend tot €2.000.000) waaruit de voorgestelde projectvoorstellen voortkomende uit het gedetailleerde plan van Wijnaerden en de onderliggende visie gefinancierd worden.
- De garanties die Kuypers heeft gegeven tot zekerheid voor de nakoming van haar verplichtingen jegens de gemeente uit hoofde van de overeenkomst zijn allemaal nagekomen waardoor de gebiedsontwikkeling Wijnaerden ook daadwerkelijk gerealiseerd kan worden, zijnde:
    - Het aankopen van de intensieve veehouderij aan de Zwaarveld 1 te Neer, als onderdeel van de maatschappelijke meerwaarde
    - Het intrekken van de milieuvergunning van de intensieve veehouderij aan de Zwaarveld 1 te Neer, waardoor circa 35 Mol aan stikstofdepositie uit het gebied verdwijnt
    - Het slopen en saneren van de intensieve veehouderij aan de Zwaarveld 1 te Neer
    - Gedeputeerde Staten van Limburg heeft een ontgrondingenvergunning verleend voor de aanleg van de hoogwatergeul bij project Meeuwissenhof als onderdeel van de gebiedsontwikkeling Wijnaerden. Op het ontwerpbesluit zijn geen zienswijzen

binnengekomen. Het definitieve besluit is ten opzichte van het ontwerpbesluit niet gewijzigd. Het definitieve besluit heeft van 18 september 2020 tot en met 30 oktober 2020 ter inzage gelegen.
- Ten behoeve van de provincie Limburg heeft Kuypers een waarborgsom gesteld ter verzekering van de afwerking en de inrichting van het plangebied.

Afstemming
Afstemming over dit plan heeft in het voortraject plaatsgevonden:
- Diverse inloopavonden voorafgaand aan de bestemmingsplanwijziging en vergunningverlening. Dit gedetailleerde plan van de eindtoestand maakt onderdeel uit van de vergunningverlening.
- Middels terinzage legging van het (ontwerp) bestemmingsplan met voor eenieder de mogelijkheid om vragen te stellen en informatie in te winnen over het plan.
- Tijdens de planvorming voor Gebiedsontwikkeling Wijnaerden zijn zowel gemeente Leudal, provincie Limburg, Waterschap Limburg en Rijkswaterstaat betrokken geweest.
- Tijdens de planvorming en ook tijdens het verder detailleren van het plan van de eindtoestand is de klankbordgroep, waarin lokale belangenbehartigers plaatsnemen, betrokken geweest en concrete inrichtingsprojecten voorgesteld.

Financiële samenvatting
Op 15 augustus 2017 is een realisatieovereenkomst met Kuypers afgesloten met als doel de realisatie van gebiedsontwikkeling Wijnaerden, het vastleggen van afspraken en het borgen van de realisatie van de ontgronding en de maatschappelijke meerwaarde als bedoeld in de Ontgrondingenwet. In artikel 5 en 7 van de realisatieovereenkomst zijn afspraken gemaakt inzake de te leveren maatschappelijke meerwaarde en de vorming van een fonds voor de verbetering van de recreatieve infrastructuur, toerisme en natuur gedurende de gehele winning, zoals uitgewerkt in het beheer-eindplan van Wijnaerden. Kuypers zal daartoe, in dit door de gemeente te beheren fonds, een bijdrage van €0,20 per ton te winnen zand en grind uit het project Wijnaerden storten.

Op dit moment heeft de gemeente de jaarlijkse afrekening ontvangen voor de jaren 2019 en 2020. In totaal is er door de firma Kuypers Kessels voor een bedrag van € 157.832 aan zand gewonnen. Vanuit dezelfde firma zijn tevens enkele werkzaamheden uitgevoerd binnen het gebied, die in mindering zijn gebracht op de uit te betalen middelen conform artikel 7. De werkzaamheden hebben bestaan uit:

Het plaatsen van bankjes ter plaatsen van rotondes	€ 2.900
Het maken van stepstones ten behoeve van de oversteek wandelpad	€ 11.402
Aanleg van een wandelpad	€ 4.328

De gemeente heeft dien gevolge een bedrag ontvangen van € 139.202, dat op dit moment als vooruitontvangen bedragen is opgenomen in de balans.

Hoewel we als gemeente streven naar een zo laag mogelijk aantal reserves, wordt voorgesteld om ten behoeven van deze middelen een reserve te vormen (zie bijlage 4), waarbij de storting jaarlijks wordt gedaan op basis van de ontvangen gelden vanuit Kuypers Kessels. Ten aanzien van deze middelen is het verstandig ze apart te labelen, zodat dit ten goede kan komen aan de omgeving waar de zandwinning plaats heeft. Tevens is het advies om in de reserve op te nemen dat initiatieven tot een bedrag van € 10.000 gemandateerd zijn aan het college, met een verantwoording achteraf, zoals dit bij andere reserves ook het geval is.

Heythuysen, 11 januari 2022

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL,
De gemeentesecretaris, De burgemeester,

mr. drs. J.J.Th.L. Geraedts D.H. Schmalschläger

Gemeente leudal

Bijlagen:

1. Realisatieovereenkomst Kuypers Kessels d.d. 15 augustus 2017
2. Wijnaerden visiedocument
3. Wijnaerden schets van de inrichting
4. Brief Fondsvorming Wijnaerden
5. Voorstel financiën Fondsvorming Wijnaerden
6. Collegeadvies en besluit BenW\2376
7. Concept raadsbesluit